

DOKOŃCZENIE BUDOWY UNII GOSPODARCZEJ I WALUTOWEJ

Wkład Komisji do Agendy przywódców

#FutureofEurope #EURoad2Sibiu

MECHANIZM STABILIZACYJNY

Gdy budżety krajowe nie były w stanie zareagować na wstrząsy na rynkach finansowych i rynkach państwowych instrumentów dłużnych, ucierpieli wszyscy. Podatnicy zapłacili wysoką cenę: za banki, które wymagały wsparcia, aby uporać się z kryzysem, i rządy, które nie mogły same siebie finansować.

Przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude Juncker, Bruksela, 13 października 2016 r.

W komunikacie Komisji Europejskiej określono, jak można rozwijać niektóre funkcje budżetowe, które są niezbędne dla strefy euro i całej UE, w obecnych i przyszłych ramach finansów publicznych UE.

W komunikacie tym Komisja przedstawia niektóre kluczowe elementy uruchomienia mechanizmu stabilizacyjnego jako sposobu utrzymania poziomu inwestycji w przypadku znaczących wstrząsów asymetrycznych. Mechanizm stabilizacyjny na poziomie europejskim zapewniłby możliwość szybkiego uruchamiania zasobów w celu zaradzenia **znaczącym wstrząsom asymetrycznym**, z którymi nie można sobie poradzić wyłącznie na szczeblu krajowym.

Mechanizm stabilizacyjny jest przeznaczony dla państw członkowskich strefy euro, ale otwarty dla wszystkich państw, które chciałyby w nim uczestniczyć.

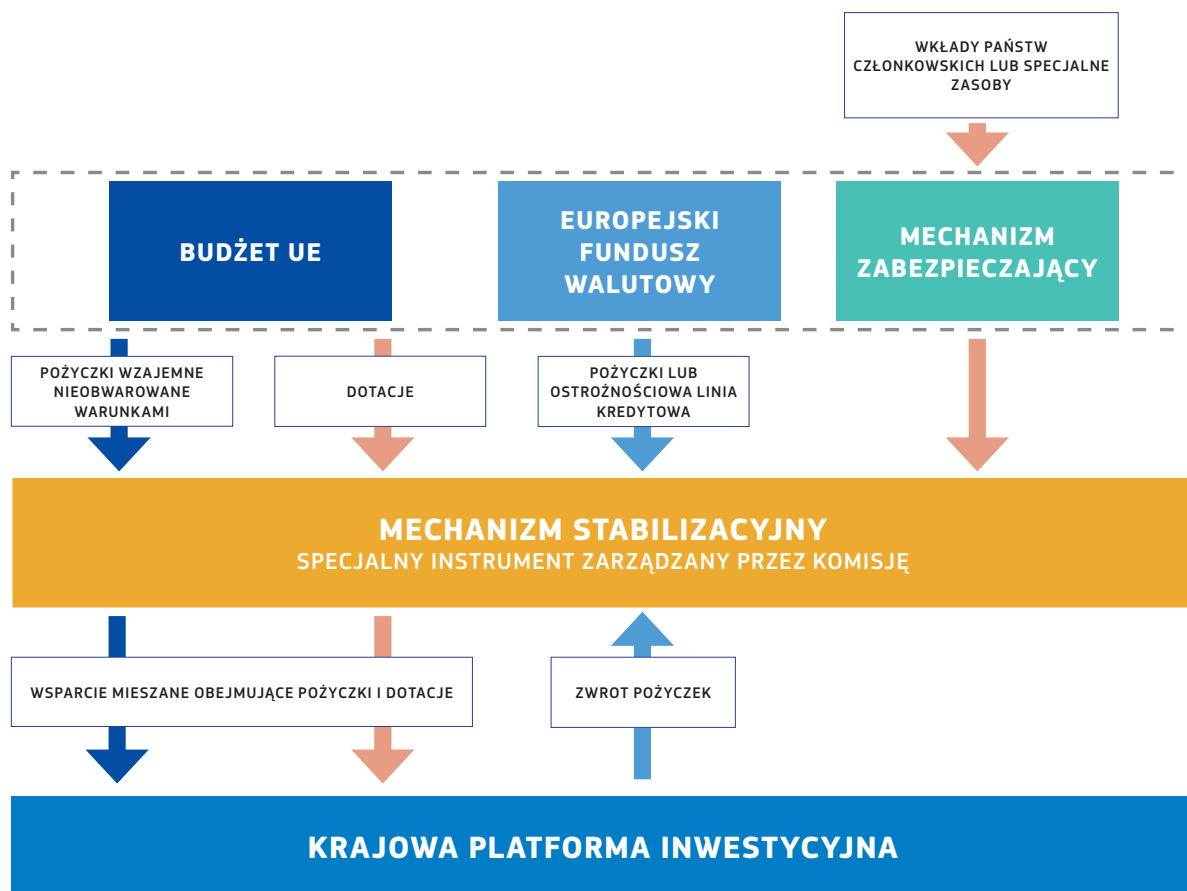
Ochrona inwestycji w przypadku znaczących wstrząsów asymetrycznych

Na okres po 2020 r. Komisja planuje mechanizm stabilizacyjny, który może wspierać poziom inwestycji na szczeblu krajowym i który można z czasem rozwijać. Mechanizm przyjąłby formę specjalnego instrumentu zarządzanego przez Komisję, który mógłby łączyć różne źródła finansowania na poziomie europejskim.

Instrument ten mógłby się opierać na logice **europejskiego programu ochrony inwestycji**, a jego celem byłoby wspieranie dobrze określonych priorytetów i już zaplanowanych projektów lub działań na szczeblu krajowym.

Pod warunkiem spełnienia surowych kryteriów kwalifikowalności i zastosowania mechanizmu inicjowania państwo członkowskie dotknięte znaczącym wstrząsem asymetrycznym byłoby automatycznie uprawnione do skorzystania z pomocy zapewnionej za pośrednictwem mechanizmu stabilizacyjnego. **Wsparcie mieszane obejmujące pożyczki i wsparcie budżetowe** mogłoby się składać z trzech komponentów:

1. Budżet UE oraz Europejski Fundusz Walutowy mogłyby udostępniać pożyczki objęte gwarancją budżetu UE. Państwo członkowskie będące beneficjentem zwracałoby te pożyczki do mechanizmu stabilizacyjnego.
2. Budżet UE mógłby zapewniać określone ograniczone i co roku ujmowane w budżecie wsparcie w postaci dotacji dla danych państw członkowskich.
3. Mechanizm zabezpieczający oparty na dobrowolnych składkach państw członkowskich mógłby z czasem uzupełnić wsparcie w postaci dotacji w ramach mechanizmu stabilizacyjnego.

Najważniejsze cechy mechanizmu stabilizacyjnego

- ▶ Mechanizm ten różniłby się od istniejących już instrumentów w zestawie narzędzi w dziedzinie finansów publicznych UE i stanowiłby ich uzupełnienie. Powinien on wypełnić lukę między istniejącymi instrumentami finansowanymi z budżetu UE na zatrudnienie, wzrost gospodarczy i inwestycje, z jednej strony, a pomocą finansową w ramach Europejskiego Funduszu Walutowego w skrajnych przypadkach, z drugiej strony.
- ▶ **Czynnik przyczyniający się do stabilności finansowej:** powinien ograniczać ryzyko, że państwo członkowskie korzystające z mechanizmu stabilizacyjnego ostatecznie potrzebować będzie programu wsparcia z Europejskiego Funduszu Walutowego.
- ▶ **Czynnik istotny dla gospodarki w stabilnym stanie:** powinien być na tyle znaczący, aby zapewnić prawdziwą stabilizację na poziomie państwa członkowskiego.
- ▶ **Sprawność i skuteczność:** powinien być uruchamiany automatycznie i szybko na podstawie wcześniej określonych parametrów.
- ▶ Powinien przyczyniać się do prowadzenia odpowiedzialnej polityki budżetowej i minimalizować pokusę nadużycia: istniałyby surowe z góry narzucone kryteria kwalifikowalności oparte na rozsądnej polityce makroekonomicznej, dające dostęp do mechanizmu stabilizacyjnego. Tylko państwa członkowskie, które zapewniają zgodność z unijnymi ramami nadzoru gospodarczego w okresie poprzedzającym duży wstrząs asymetryczny, miałyby dostęp do mechanizmu.

Uzupełnienie krajowych amortyzatorów wstrząsów

Budżety krajowe pozostaną głównym instrumentem polityki budżetowej państw członkowskich pozwalającym reagować na zmiany uwarunkowań gospodarczych. Mechanizm stabilizacyjny na szczeblu europejskim stanowiłby jedynie uzupełnienie funkcji stabilizacyjnej, jaką pełnią budżety krajowe państw członkowskich.

Z tego powodu państwa członkowskie powinny nadal tworzyć i utrzymywać odpowiednie bufony fiskalne, przede wszystkim w okresach dobrej koniunktury, tak jak przewiduje to pakt stabilności i wzrostu. Tylko w sytuacji, gdy te bufony i stabilizatory nie są wystarczające w przypadku dużych wstrząsów asymetrycznych, powinno się uruchamiać europejski mechanizm stabilizacyjny.

Koncepcje uzupełniające

W **dokumentie otwierającym debatę w sprawie pogłębienia unii gospodarczej i walutowej** Komisja nakreśliła trzy różne warianty.

- ▶ Europejski program ochrony inwestycji chroniłby inwestycje w przypadku pogorszenia koniunktury gospodarczej, wspierając jasno określone priorytety i zaplanowane już projekty lub działania na szczeblu krajowym, na przykład rozwój infrastruktury lub umiejętności.
- ▶ Europejski program reasekuracji społecznych ubezpieczeń od bezrobocia mógłby stanowić „fundusz reasekuracyjny” krajowych programów świadczeń dla bezrobotnych.
- ▶ „Fundusz kryzysowy” mógłby regularnie gromadzić środki finansowe od państw członkowskich, natomiast wypłaty byłyby uruchamiane w określony z góry sposób.

Komisja podkreśla, że wszystkie te warianty mają swoje zalety i z czasem można je również połączyć.

Patrząc w przyszłość, Komisja jest zdania, że ważne jest też uwzględnienie roli istniejących instrumentów w ramach budżetu UE. Obejmują one Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, Fundusz Solidarności UE i Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji.

Zreformowany system zasobów własnych wpłacanych do budżetu UE również mógłby się przyczynić w pewnym stopniu do stabilizacji gospodarczej w przyszłości.

Pewną rolę mogłoby też odegrać tymczasowe zwiększenie poziomu współfinansowania z UE lub możliwa zmiana poziomu płatności zaliczkowych w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Dalsze kroki

